

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 14 ja 46 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan elinkeinotulon verottamisesta annettua lakia muutettavaksi siten, että vuoden 1992 alusta voimaantulevassa rahoitustoimintalaissa tarkoitetut luottolaitokset saisivat siirtää veroseuraamuksista 90 prosenttia vuoden 1991 tilinpäätöksessä olevista luottotappiovarauksistaan vararahastoon. Vararahastoon tehty siirto rajoittaisi kuitenkin verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarauksen enimmäismäärää samalla tavalla kuin luottotappiovaraus. Luottolaitoksiin sovellettaisiin rahalaitoksia koskevaa luottotappiovarausta.

Lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännös, joka koskee arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvo-osuuksien hankintamenon määrittämistä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran mainitulta vuodelta toimitettavassa verotuksessa. Luottotappiovarauksista vararahastoon siirrettyä määrää ei luettaisi veronalaiseksi tuloksi vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Luottolaitoksen luottotappiovarauksen määrä

Hallituksen esityksessä rahoitustoimintalaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 69/1991 vp.) on ehdotettu säädettäväksi ammattimaista rahoitustoimintaa sääntelevä rahoitustoimintalaki. Laki koskisi toimintaa, jossa rahoitusta tarjotaan ammattimaisesti omaan lukuun yleisöltä hankituin takaisinmaksettavin varoin. Käytännössä uusi laki koskisi nykyisin sääntelyn piirissä olevien kiinnitysluottopankkien, luotto-osakeyhtiöiden ja hypoteekkiyhdistysten lisäksi myös rahoitusyhtiöitä, jos ne harjoittavat laissa tarkoitettua rahoitustoimintaa. Talletuspankkeja säänneltäisiin edelleen erillisessä lainsäädännössä.

Rahoitustoiminnan harjoittaminen olisi luvanvaraista. Valtiovarainministeriö myöntäisi

toimiluvan ja vahvistaisi lain piirissä olevan luottolaitoksen yhtiöjärjestyksen tai säännöt. Luottolaitosten toimintaa valvoisi pankkitarkastusvirasto. Luottolaitoksille asetettavat peruspääomaa ja vakavaraisuutta koskevat vaatimukset vastaisivat pääpiirteiltään talletuspankeille asetettuja vaatimuksia.

Rahoitustoimintalain piiriin tulevista luottolaitoksista kiinnitysluottolaitokset, luotto-osakeyhtiöt ja hypoteekkiyhdistys ovat voineet tehdä luottotappiovarauksen elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/68) rahalaitoksia koskevan säännöksen mukaisesti, kun taas rahoitusyhtiöt ovat oikeuskäytännön mukaan voineet tehdä vain niin kutsutun yleisen luottotappiovarauksen, jonka enimmäismäärä verovuonna 1991 on 2 prosenttia tilinpäätöksessä olevien saamisten yhteismäärästä.

Rahoitustoimintaa koskevan uuden sääntelyn voimaantultua verolainsäädännössä käytetty rahalaitoksen käsite tarkoittaisi talletuspankkien lisäksi myös luottolaitoksia. Esityk-

sessä ehdotetaan luottotappiovarausta koskevaa säännöstä täsmennettäväksi siten, että säännöksessä käytettäisiin rahalaitoksen sijasta termejä talletuspankki ja luottolaitos. Kaikkiin luottolaitoksiin sovellettaisiin näin ollen nykyisin rahalaitoksia koskevaa luottotappiovarausta.

1.2. Luottotappiovarausten siirto vararahastoon

Elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 46 §:n (1281/90) mukaan talletuspankit saavat siirtää veroseuraamuksitta vuoden 1990 tilinpäätöksessään 90 prosenttia luottotappiovarauksistaan vararahastoon. Siirto katsottiin tarpeelliseksi talletuspankkien vakavaraisuuden vahvistamiseksi samassa yhteydessä, kun liikepankkilakiin (1269/90), säästöpankkilakiin (1270/90) ja osuuspankkilakiin (1271/90) sisällytettiin säännökset talletuspankkien vakavaraisuuslaskennan uudistamiseksi kansainvälisiä vakavaraisuusjärjestelmiä vastaaviksi. Luottotappiovarausten huomioon ottaminen vakavaraisuutta määritettäessä oli jossain määrin epäselvä, kun taas vararahasto luetaan vakavaraisuutta määritettäessä aina talletuspankin ensisijaiseen omaan pääomaan. Talletuspankit ovat siirtäneet luottotappiovarauksia vararahastoon noin 8,5 miljardin markan arvosta.

Hallituksen esityksessä rahoitustoimintalaiksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi ehdotetaan, että myös luottolaitos saisi siirtää välittömästi ennen mainitun lain voimaantuloa päätyneeltä tilikaudelta laaditussa tilinpäätöksessään vararahastoon enintään 90 prosenttia tilikaudelta tehtävän luottotappiovarauksen ja aikaisemmin tehtyjen luottotappiovarausten yhteismäärästä.

Tässä esityksessä ehdotetaan, että rahoitustoimintalaissa tarkoitetut luottolaitokset saisivat vastaavalla tavalla kuin talletuspankit siirtää rahoitustoimintalain voimaantuloa edeltäneessä tilinpäätöksessä olevista luottotappiovarauksistaan enintään 90 prosenttia vararahastoon ilman välittämiä veroseuraamuksia. Rahoitustoimintalaki on ehdotettu tulemaan voimaan vuoden 1992 alusta, joten siirto tehtäisiin verovuonna 1991.

Koska tarkoituksena ei kuitenkaan ole veronsaajan kannalta luottotappiovarauksiin sisältyvän verovelan lopullinen menetys, vararahastoon siirretty luottotappiovaraus ehdote-

taan otettavaksi verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärää laskettaessa huomioon samalla tavalla kuin edelleen luottotappiovarauksina olevat erät. Verotuksessa käsitellään siten vararahastoon siirrettyjä luottotappiovarauksia tässä suhteessa samoin kuin edelleen luottotappiovarauksina olevia erä. Vararahastoon siirrettyä osaa luottotappiovarauksista ei kuitenkaan lueta veronalaiseksi tuloksi siinäkään tapauksessa, että luottotappiovarausten enimmäismäärä ylittyisi. Ehdotus vastaa talletuspankkien luottotappiovarausten enimmäismäärää koskevaa rajoitusta.

Talletuspankit ja luottolaitokset kuuluvat yleensä konserneihin. Konserneissa voi olla tarvetta yritysrahoituksen uudelleenjärjestelyihin, jolloin eri toimintoja voidaan siirtää konserniyrityksestä toiseen. Verotuksessakin yritysrahoituksen muuttamista on helpotettu muun muassa yrityksen jakautumista koskevalla erityissääntelyllä. Konsernirakenteita muutettaessa on mahdollista, että myös luottotappiovarauksen perusteena oleva saamiskanta siirretään toiselle samaan konserniin kuuluvalle yritykselle. Tällöin luottotappiovarausten vararahastosiirtoon keskeisenä liittyvä rajoitus, jonka mukaan siirretty määrä edelleen otetaan huomioon luottotappiovarausten enimmäismäärää rajoittavana, jäisi toteutumatta. Tästä syystä ehdotetaan, että siirrettäessä luottotappiovarauksen perusteena oleva saamiskanta tai pääosa siitä toiselle samaan konserniin kuuluvalle yritykselle, vararahastosiirto otettaisiin tässä yrityksessä luottotappiovarauksen enimmäismäärää laskettaessa samalla tavalla huomioon kuin se olisi otettu huomioon saamiset luovuttaneessa yrityksessä.

Yhteisöjen sulautuessa sovelletaan verotuksessa niin sanottua jatkuvuuden periaatetta, jonka mukaan sulautuneen yhteisön ei katsota purkautuvan, ja sulautuvan yhteisön vähennyskelpoiset menot vähennetään vastaanottavan yhteisön tuloista samalla tavalla kuin ne olisi vähennetty sulautuneen yhteisön tuloista. Jatkuvuuden periaatteesta seuraa, että sulautuvan talletuspankin tai luottolaitoksen saamisten ja luottotappiovarauksen siirtyessä vastaanottavalle yhteisölle myös sulautuvan pankin tai luottolaitoksen luottotappiovarauksen enimmäismäärää koskeva rajoitus tulee ottaa samalla tavalla huomioon vastaanottavan pankin tai luottolaitoksen verotuksessa kuin se otettiin huomioon sulautuneessa pankissa tai luottolai-

toksessa. Selvyyden vuoksi asiasta ehdotetaan kuitenkin otettavaksi nimenomainen säännös lakiin.

arvopapereiden ja arvo-osuuksien hankintamennon määrittämistä koskevien verosäännösten tarkistamiseen.

1.3. Arvo-osuuksien hankintamennon määrittäminen

Arvo-osuusjärjestelmää koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1 päivänä elokuuta 1991. Arvo-osuusjärjestelmässä luovutaan järjestelmään liittyvien osakkeiden, joukkovelkakirjaosuuksien ja muiden vastaavien osuus- ja saamisoikeuksien (arvo-osuuksien) osalta arvopapereista ja korvataan ne arvo-osuusrekistereissä pidettäville arvo-osuustileille tehtävillä merkinnöillä. Osakkeiden ja niihin rinnastettavien arvopapereiden omistuksen muutoksista pidetään osakeluetteloita osakekeskusrekisteriä pitävässä osuuskunnassa. Arvo-osuusjärjestelmä perustuu tilikirjauksiin ja tietojärjestelmän avulla tapahtuvaan kauppohen selvittämiseen.

Arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain (826/91) mukaan arvo-osuuteen sovelletaan vastaavasti soveltuvin osin, mitä muuten on voimassa arvopapereista. Lakiteknisesti ei siten ole välttämätöntä muuttaa arvopapereita koskevia verosäännöksiä arvo-osuuslainsäädännön voimaantullessa, jos arvopapereita koskevat säännökset soveltuvat myös arvo-osuuksien verotukseen. Arvo-osuusjärjestelmässä on kuitenkin käytännössä mahdotonta selvittää erikseen myytävien arvo-osuuksien todellisia hankintamenoja, koska arvo-osuuksia myydessä myydään vain tietty kappalemäärä määrätyn lajisia arvo-osuuksia. Arvo-osuuksia ei numeroida. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että arvo-osuudet katsottaisiin luovutetuiksi siinä järjestyksessä kuin ne on hankittu. Ehdotus vastaa hallituksen esitystä tulo- ja varallisuusverolain muuttamisesta (HE 62/1991 vp.).

Myyntivoittoverotusta koskevaa sääntelyä tarkastellaan lähemmin valtiovarainministeriössä parhaillaan käynnissä olevassa pääomatulojen ja yritysverotuksen kehittämisprojektissa. Tässä yhteydessä selvitetään tarve muuhun

2. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Rahalaitoksia koskevan luottotappiovarauksen soveltaminen tähän asti alemman varauksen piiriin kuuluviin luottolaitoksiin, lähinnä rahoitusyhtiöihin, pienentää jossain määrin veron tuottoa. Rahoitusyhtiöiden saamiskanta vuoden 1990 lopussa oli arviolta 34 miljardia markkaa. Luottotappiovarauksen lisääntyminen 0,6 prosentilla vuodessa merkitsee näin ollen saamiskannan pysyessä ennallaan noin 200 miljoonan markan suuruista vuotuista varauksen lisäystä, kunnes varauksen kumulatiivinen enimmäismäärä on saavutettu. Muutoksen lopullinen vaikutus veron tuottoon riippuu saamiskannan kehityksen lisäksi myös varauksen käyttöasteesta.

Rahoitustoimintalain piiriin tulevien luottolaitosten yhteenlaskettu luottotappiovarauskanta vuoden 1990 tilinpäätöstietojen mukaan on noin 2,6 miljardia markkaa. Vararahastoon siirrettävä enimmäismäärä olisi vuoden 1990 tilinpäätöstietojen perusteella laskettuna siten noin 2,3 miljardia markkaa ja tähän erään sisältyvä laskennallinen verovelka 40 prosentin yhteisöverokannan mukaan laskettuna runsaat 900 miljoonaa markkaa. Ehdotuksen mukaan vararahastoon siirretty määrä rajoittaa luottotappiovarauksien enimmäismäärää kuitenkin samalla tavalla kuin tehty luottotappiovaraus, joten muutoksella ei ole välitöntä vaikutusta verotukseen. Koska vararahastoon siirrettyjä luottotappiovarauksia vastaava määrää ei kuitenkaan siirron jälkeen voida lukea veronalaiseksi tuloksi, siirrosta saattaa joissakin tapauksissa olla seurauksena veron tuoton menetyks. Tätä seuraamusta on pyritty rajoittamaan ehdotetulla konsernikohtaisella rajoituksella.

Arvo-osuuksien luovutusjärjestystä koskevalla ehdotuksella ei ole vaikutusta veron tuottoon.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotus

14 §. Pykälää ehdotetaan täydennettäväksi uudella säännöksellä, joka koskee arvo-osuuksien luovutusta. Myytyjen arvo-osuuksien hankintameno määrättäisiin olettaen, että samantyyppiset arvo-osuudet on luovutettu siinä järjestyksessä, jossa ne on hankittu. Verovuoden päättyessä jäljellä olevien arvo-osuuksien hankintameno määritetään näin ollen viimeksi hankittujen arvo-osuuksien hankintamenojen perusteella (fifto-periaate). Säännös koskee kaikkia elinkeinotoimintaan kuuluvia arvo-osuuksia siitä riippumatta, mihin omaisuuslajiin ne kuuluvat.

46 §. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että rahalaitoksia koskeva luottotappiovaraus koski kaikkia julkisen sääntelyn piirissä olevia rahoitustoimintaa harjoittavia laitoksia. Pykälässä käytetty termi rahalaitos korvattaisiin uutta lainsäädäntöä vastaavilla sanoilla talletuspankki ja luottolaitos.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan rahoitustoimintalaissa tarkoitettujen luottolaitosten vararahastoon verovapaasti siirrettyjen luottotappiovarauksien määrä rajoittaa seuraavina vuosina verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarauksien enimmäismäärää samalla tavalla kuin tehty luottotappiovaraus.

Jotta luottotappiovarausten enimmäismäärää koskeva rajoitus ei menettäisi merkitystään luovutettaessa varauksen perusteena oleva saamiskanta tai osa siitä toiselle samaan konserniin kuuluvalla yritykselle, pykälään ehdotetaan lisättäväksi yritysten jakautumistilanteita ja muitakin saamiskannan siirtoja koskeva erityissäännös. Talletuspankkien ja luottolaitosten konsernikäsitteet on määritelty asianomaisissa laeissa. Säännös koskee tilanteita, jolloin luottotappiovarauksiaan vararahastoon siirtänyt talletuspankki tai luottolaitos myöhemmin siirtää niin suuren osan luottotappiovarauksen perusteena olevista saamisistaan toiselle samaan konserniin kuuluvalla talletuspankille tai luottolaitokselle, että siirrettyjen saamisten määrä ylittää sillä saman verovuoden päättyessä olevien saamisten määrän. Luottotappiovarausten vararahastoon siirrosta johtuva rajoitus jakautuu tällöin saamiset siirtäneen ja ne vastaanottaneen talletuspankin tai luottolaitoksen kesken siirron kohteena olevien

saamisten ja saamiset siirtäneellä yrityksellä verovuoden päättyessä olevien saamisten suhteessa.

Samalla ehdotetaan pykälää selvytyden vuoksi täsmennettäväksi säännöksellä, jonka mukaan sulautuvan talletuspankin tai luottolaitoksen vararahastoon siirtämien luottotappiovarausten määrä rajoittaa sulautumisen jälkeen luottotappiovarausten enimmäismäärää vastaanottavan pankin tai luottolaitoksen verotuksessa.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan vuoden 1992 alusta. Lakia sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa verotuksessa. Jotta talletuspankit eivät joutuisi keskenään eriarvoiseen asemaan verotuksessa, myös vuoden 1991 aikana toteutetut saamiskannan siirrot otettaisiin 46 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla huomioon luottotappiovarausten enimmäismäärää rajoittavina verovuodesta 1992 alkaen. Siirtyvän rajoituksen määrä laskettaisiin tällöin vertaamalla siirtyvien saamisten määrää vuoden 1991 tilinpäätöksessä luottotappiovarauksen perusteena oleviin saamiin.

Siirtymäsäännöstä, jonka mukaan luottolaitoksen vararahastoon siirtämää osaa luottotappiovarauksista ei lueta veronalaiseksi tuloksi, sovellettaisiin verovuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa. Verovapaan siirron enimmäismäärä määräytyisi siten, että ensin laskettaisiin luottotappiovarauksen enimmäismäärä verovuonna 1991, josta määrästä enintään 90 prosenttia voitaisiin siirtää vararahastoon.

3. Säättämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetut muutokset ovat pääosin verotusta lieventäviä. Koska arvo-osuusjärjestelmään liitettävien osakkeiden hankintamenon määrittämistä koskeva ehdotus samoin kuin talletuspankkien luottotappiovarausiirtoja koskeva konsernikohtainen rajoitus saattavat kuitenkin joissakin tapauksissa johtaa voimassa olevaa sääntelyä ankarampiin veroseuraamuksiin, lakiehdotus olisi käsiteltävä valtiopäiväjärjestyksen 68 §:n mukaisessa yhtä vuot-

ta pidemmältä ajalta kannettavaa veroa koskevassa säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 14 ja 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 46 §, sellaisena kuin se on muutettuna 14 päivänä heinäkuuta 1989 ja 28 päivänä joulukuuta 1990 annetuilla laeilla (661/89 ja 1281/90), sekä lisätään 14 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

14 §

Arvo-osuuksien hankintamenoa määritettäessä arvo-osuudet katsotaan luovutetuiksi siinä järjestyksessä, jossa ne on hankittu.

46 §

Verovelvollinen, talletuspankkia sekä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuunottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä luottotappiovarauksen, jos luottotappiovarausten yhteismäärä ei ylitä 2 prosenttia liikesaamisten yhteismäärästä tai verovelvollisen toteennäyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Talletuspankki sekä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn, enintään 0,6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä vastaavan luottotappiovarauksen. Laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei kuitenkaan saa ylittää 5 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Jos talletuspankki on liikepankkilain (1269/90), säästöpankkilain (1270/90) tai osuuspankkilain (1271/90) säännösten nojalla taikka luottolaitos on rahoitustoimintalain (/91) säännösten nojalla siirtänyt luottotappiovarauksiaan vararahastoon, sen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää edellä tarkoitettua luottotappiovarausten enimmäismäärää vähennettynä vararahastoon tehdyllä siirroilla.

Jos talletuspankki tai luottolaitos, joka on 2 momentissa tarkoitettuna tavalla siirtänyt luot-

totappiovarauksiaan vararahastoon, on siirtänyt verovuoden aikana toiselle samaan konserniin kuuluvalle talletuspankille tai luottolaitokselle luottotappiovarauksen perusteena olevia saamia määrän, joka vastaa vähintään saamiset siirtäneen talletuspankin tai luottolaitoksen saamisten määrää siirtoa seuraavassa tilinpäätöksessä, otetaan edellä tarkoitettu vararahastosirron määrä huomioon mainittujen talletuspankkien tai luottolaitosten verotuksessa luottotappiovarauksen enimmäismäärää laskettaessa siirrettyjen saamisten ja niiden saamisten suhteessa, jotka ovat luottotappiovarauksen perusteena saamiset siirtäneen talletuspankin tai luottolaitoksen seuraavassa tilinpäätöksessä. Talletuspankkien ja luottolaitosten sulautuessa otetaan sulautuneen talletuspankin tai luottolaitoksen vararahastoon siirtämien luottotappiovarausten määrä samalla tavalla huomioon luottotappiovarausten enimmäismäärää rajoittavana vastaanottavan talletuspankin tai luottolaitoksen verotuksessa kuin se olisi otettu huomioon sulautuneen talletuspankin tai luottolaitoksen verotuksessa.

Vakuutuslaitoksen vakuutusmaksusaamiisiin sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Takauslaitos, jonka yksinomaisten tarkoituksena on takaussitoumusten antaminen talletuspankille tai luotto-, vakuutus- taikka eläkelaitokselle asiakkaitensa liiketoimintaan saamien luottojen vakuudeksi, saa vähentää 1 momentin mukaisesti liikesaamisista myönnettävän vähennyksen lisäksi 2 momentissa mainitulla tavalla lasketun luottotappiovarauksen verovuoden päättyessä olevien takausvastuutensa yhteismäärästä.

Jos luottotappiovarausten tai niiden ja vara-

rahastoon tehdyn siirron yhteismäärä ylittää tässä pykälässä tarkoitetun vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärän, luetaan luottotappiovarauksista enimmäismäärän ylittävä osa sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona enimmäismäärä on ylitetty.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodelta 1992 toimitettavassa verotuksessa. Jos 46 §:n 3 momentissa tarkoitettu saamisten siirto

toiselle samaan konserniin kuuluvalle talletuspankille on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, siirto otetaan huomioon niiden verotuksessa verovuodesta 1992 alkaen.

Rahoitustoimintalain säännösten nojalla vararahastoon siirrettyjen luottotappiovarausten määrää ei lueta veronalaiseksi tuloksi vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa siltä osin kuin siirron määrä ei ylitä 90 prosenttia mainitun vuoden verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärästä.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 1991

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri *Iiro Viinanen*

Laki

elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 14 ja 46 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan elinkeinotulon verottamisesta 24 päivänä kesäkuuta 1968 annetun lain (360/68) 46 §, sellaisena kuin se on muutettuna 14 päivänä heinäkuuta 1989 ja 28 päivänä joulukuuta 1990 annetuilla laeilla (661/89 ja 1281/90), sekä
lisätään 14 §:ään uusi 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

14 §

Arvo-osuuksien hankintamenoa määritettäessä arvo-osuudet katsotaan luovutetuiksi siinä järjestyksessä, jossa ne on hankittu.

46 §

Verovelvollinen, raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä luottotappiovarauksen, mikäli luottotappiovarausten yhteismäärä ei ylitä 2 prosenttia liikesaamisten yhteismäärästä tai verovelvollisen toteennäyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Raha-, vakuutus- ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn, enintään 0,6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä vastaavan luottotappiovarauksen, *kuitenkin niin*, että laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää 5 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. Rahalaitoksen, joka on liikepankkilain (1269/90), säästöpankkilain (1279/90) tai osuuspankkilain (1271/90) säännösten nojalla siirtänyt luottotappiovarauksiaan vararahastoon, verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää edellä tarkoitettua luottotappiovarausten enimmäismäärää vähennettynä vararahastoon tehdyllä siirrolla. *Vakuutuslaitoksen vakuutusmaksusaamisiin sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Takauslaitos, jonka yksinomaisena tarkoituksena on takaussitoumusten antaminen raha-, vakuutus- ja eläkelaitokselle asiakkaittensa liiketoimintaan saamien luottojen*

46 §

Verovelvollinen, *talletuspankkia sekä luotto-*, vakuutus- ja eläkelaitoksia lukuun ottamatta, saa vähentää verovuonna tekemänsä luottotappiovarauksen, jos luottotappiovarausten yhteismäärä ei ylitä 2 prosenttia liikesaamisten yhteismäärästä tai verovelvollisen toteennäyttämää sitä suurempaa todennäköistä luottotappion vaaraa.

Talletuspankki sekä luotto-, vakuutus- ja eläkelaitos saa vähentää verovuonna tehdyn, enintään 0,6 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä vastaavan luottotappiovarauksen. Laitoksen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei *kuitenkaan* saa ylittää 5 prosenttia laitoksella verovuoden päättyessä olevien saamisten yhteismäärästä. *Jos talletuspankki on liikepankkilain (1269/90), säästöpankkilain (1270/90) tai osuuspankkilain (1271/90) säännösten nojalla taikka luottolaitos on rahoitustoimintalain (/91) säännösten nojalla siirtänyt luottotappiovarauksiaan vararahastoon, sen verovuonna ja aikaisemmin tekemien purkamattomien luottotappiovarausten yhteismäärä ei saa ylittää edellä tarkoitettua luottotappiovarausten enimmäismäärää vähennettynä vararahastoon tehdyllä siirrolla.*

Voimassa oleva laki

vakuudeksi, saa vähentää 1 momentin mukaisesti liikesaamisista myönnettävän vähennyksen lisäksi tässä momentissa mainitulla tavalla lasketun luottotappiovarauksen verovuoden päättyessä olevien takausvastuittensa yhteismäärästä.

Se osa luottotappiovarauksista, joka ylittää tässä pykälässä tarkoitetun vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärän, luetaan sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona enimmäismäärä on ylitetty.

Ehdotus

Jos talletuspankki tai luottolaitos, joka on 2 momentissa tarkoitetulla tavalla siirtänyt luottotappiovarauksiaan vararahastoon, on siirtänyt verovuoden aikana toiselle samaan konserniin kuuluvalle talletuspankille tai luottolaitokselle luottotappiovarauksen perusteena olevia saamisiaan määrän, joka vastaa vähintään saamiset siirtäneen talletuspankin tai luottolaitoksen saamisten määrää siirtoa seuraavassa tilinpäätöksessä, otetaan edellä tarkoitettu vararahastosiirron määrä huomioon mainittujen talletuspankkien tai luottolaitosten verotuksessa luottotappiovarauksen enimmäismäärää laskettaessa siirrettyjen saamisten ja niiden saamisten suhteessa, jotka ovat luottotappiovarauksen perusteena saamiset siirtäneen talletuspankin tai luottolaitoksen seuraavassa tilinpäätöksessä. Talletuspankkien ja luottolaitosten sulautuessa otetaan sulautuneen talletuspankin tai luottolaitoksen vararahastoon siirtämien luottotappiovarausten määrä samalla tavalla huomioon luottotappiovarausten enimmäismäärää rajoittavana vastaanottavan talletuspankin tai luottolaitoksen verotuksessa kuin se olisi otettu huomioon sulautuneen talletuspankin tai luottolaitoksen verotuksessa.

Vakuutuslaitoksen vakuutusmaksusaamisiin sovelletaan 1 momentin säännöksiä. Takauslaitos, jonka yksinomaisena tarkoituksena on takausoitoumusten antaminen talletuspankille tai luotto-, vakuutus- taikka eläkelaitokselle asiakkaitensa liiketoimintaan saamien luottojen vakuudeksi, saa vähentää 1 momentin mukaisesti liikesaamisista myönnettävän vähennyksen lisäksi 2 momentissa mainitulla tavalla lasketun luottotappiovarauksen verovuoden päättyessä olevien takausvastuittensa yhteismäärästä.

Jos luottotappiovarausten tai niiden ja vararahastoon tehdyn siirron yhteismäärä ylittää tässä pykälässä tarkoitetun vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärän, luetaan luottotappiovarauksista enimmäismäärän ylittävä osa sen verovuoden veronalaiseksi tuloksi, jona enimmäismäärä on ylitetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 199 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran vuodel-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ta 1992 toimitettavassa verotuksessa. Jos 46 §:n 3 momentissa tarkoitettu saamisten siirto toiselle samaan konserniin kuuluvalla talletuspankille on tapahtunut ennen tämän lain voimaantuloa, siirto otetaan huomioon niiden verotuksessa verovuodesta 1992 alkaen.

Rahoitustoimintalain säännösten nojalla vararahastoon siirrettyjen luottotappiovarausten määrää ei lueta veronalaiseksi tuloksi vuodelta 1991 toimitettavassa verotuksessa siltä osin kuin siirron määrä ei ylitä 90 prosenttia mainitun vuoden verotuksessa vähennyskelpoisten luottotappiovarausten enimmäismäärästä.
